

ÇANAKKALE, TÜRK VE DÜNYA TARİHİNİ DEĞİŞTİRMİŞTİR

Çanakkale bize Milli Mücadele ruhunu ve kadrosunu kazandırmakla kalmadı. Boğazları ve Doğu Anadolu'yu almak için harbe giren Çarlık Rusya'sının çökmesini sağladı. Çanakkale Türk ve dünya tarihini değiştirmiştir; Osmanlı savaşa girmeseydi de İngiliz-Fransız saldırısına maruz kalacak, Rusya da İstanbul Boğazı'ndan saldıracaktı. Çanakkale, hakiki bir vatan savunmasıdır, bir milletin yeniden doğuşundaki ilk büyük sancıdır.

Mart ayı Çanakkale Zaferi'nin yıldönümüdür. 18 Mart 1915'te Çanakkale'yi denizden geçemeyen İngiliz-Fransız orduları, 25 Nisan 1915'te Gelibolu Yarımadası'na çıkıp Çanakkale'yi karadan geçmeyi denediler. 18 Mart 1915'te Çanakkale Deniz Savaşı bir günde kazanıldı. 25 Nisan 1915'te başlayan Çanakkale Kara Savaşlarıysa 7 ay devam etti. Aylarca süren kanlı çarpışmalardan ve her iki taraf binlerce kayıp verdikten sonra Çanakkale'yi geçemeyeceklerini anlayıp geri çekildiler.

18 Mart 1915 Çanakkale Zaferi'nin baş mimarı Müstahkem Mevki Komutanı Cevat (Çobanlı) Paşa'ydı. 25 Nisan 1915'te başlayan Kara Zaferi'nin baş mimarı ise önce Arıburnu Kuvvetler Komutanı, sonra da kara savaşlarının en belirleyici olanlarının yaşanacağı Anafartalar'da Grup Komutanı olan Mustafa Kemal'di.

Milliyet fikrinin bizde geniş kitlelere ulaşması, Balkan felaketiyle oldu, Kurtuluş Savaşı ile devletini kurdu. Aradaki büyük halka, tarihimizin en büyük savaşlarından Çanakkale'dir. 1912 Balkan Harbi'nde, bugünkü Trakya bölgemizin yaklaşık yedi katı büyüklüğündeki Rumeli'yi kaybettik. En çok yatırım yaptığımız, en çok okul ve demiryolu açtığımız Rumeli'yi mağlubiyetle, büyük kıyım ve tehcir felaketlerini yaşayarak terk ettik.

Dil ve ruh birliği de yoktu. Komutanların durumunu ise İsmet İnönü şöyle anlatır: Balkan Harbi'nin kaybının asıl sebeplerinin başında hiç şüphesiz kumandanlar gelir. Mahmut Muhtar Paşa'nın yazdıkları da her devir için ibret dersidir: Bir ordu için en büyük felaket genç subayların askeri vazifelerinin dışında

M. Rifat HİSARCIKLIÖĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği

(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve

Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) Yönetim Kurulu Üyesi

baskanlik@tobb.org.tr

olarak, ordunun ve memleketin düzeltilmesine kalkışmalarıdır; kanunları ve nizamları değiştirmeye girişmeleri, hükümeti denetim altına almak, devletin siyasi hayatına etki yapmak gibi maksatlara dayanan kulüpler ve cemiyetler teşkil etmeleridir.

Ordunun Çanakkale tabyalarında göğüs göğse çarpışarak zaferler kazanmasında bu yeni ruh birinci etkindir. Teğmenden albaya kadar Çanakkale'nin genç subayları, kan ve ateşle pişerek Milli Mücadele'nin lider ve kumanda ordusunu oluşturdular: Mustafa Kemal, Yakup Şevki, Karabekir, İsmet, İzzettin Çalışlar, Cevat Çobanlı, Fahrettin Altay, Şükrü Naili. vb.

Çanakkale Türk ve dünya tarihini değiştirmiştir. Hakiki bir vatan savunmasıdır, bir milletin yeniden doğuşundaki ilk büyük sancıdır.

18 Mart, savaşın en yoğun ve en kanlı günüdür. Sadece İngiliz gemileri Çanakkale sırtlarına 7 saat içinde 3340 top mermisi yağdırdı. Mehmet Âkif'in dediği gibi: Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin, Sönüyor göğsünün üstünde o aslan neferin. O gün 3 savaş gemisi, 2 muhrip ve 7 mayın gemisi Türk topçusunun ateşiyle batırıldı. 7 zırhlı görev yapamaz hale getirildi. Denizden geçemeyince 25 Nisan'da Saroz Körfezi'nde asker çıkardılar. Kara muharebeleri başladı. Arıburnu muharebelerinde Albay Mustafa Kemal ve emrindeki 57. Alay, karada kazanılacak zaferin sembolü oldular.

Çanakkale bize Milli Mücadele ruhunu ve kadrosunu kazandırmakla kalmadı. Boğazları ve

Doğu Anadolu'yu almak için harbe giren Çarlık Rusya'sının çökmesini sağladı. Bolşevizmin kuruluşuyla Rusya'nın harp dışı kalması, Milli Mücadele için büyük bir imkân kazandırdı. Dünya denizlerine hâkim İngiltere'nin Çanakkale'de ve Kut'ül Amare'de Türkler tarafından yenildiğinin görülmesi, Hindistan'dan Kuzey Afrika'ya milli kurtuluş hareketlerini ateşledi.

Aradan 104 sene geçtikten sonra Çanakkale'de savaştığımız Anzakların torunları, ülkelerinde vuku bulan alçak bir terör saldırısından sonra bizimle dayanışmalarını gösterdiler. Yeni Zelanda'da Cuma namazı başlarken okunan ezan, radyo ve TV'lerden yayınlandı. Ülke genelinde saygı duruşu yapıldı. Kadınlar Müslümanlarla dayanışmalarını göstermek için başörtüsü takarak "onlar biziz, biz biriz" kampanyası açtılar. Katliamın yapıldığı iki caminin etrafını çiçek bahçesine çevirdiler. Yeni Zelanda Başbakan Jacinda Ardern Müslümanları bağrına bastı. Bu genç kadın Başbakan, sorumlu devlet insanı, sorumlu insan, sorumlu lider kavramlarının örneği oldu, saygı kazandı. Biz de kendilerine saygı duyuyor, teşekkür ediyoruz.

Çanakkale Müstahkem Mevkii Kumandanı ve "18 Mart kahramanı" Cevat Paşa'yı, Çanakkale'de ve sonra Milli Mücadele'de canlarını ortaya koyarak bize bu vatanı kazandıran, başta "Anafartalar kahramanı" Mustafa Kemal olmak üzere, Fevzi Çakmak'ı, Kazım ve Fahrettin Paşaları, Nusrat'ın kaptanı Tophaneli Hakkı Yüzbaşı'yı, Seyit Onbaşı'yı ve kahraman Mehmetçiği rahmetle, minnetle, saygıyla anıyoruz. Ruhları şad olsun.